

[Finansministeren.]

problemer; rent lovmæssigt ligger derfor det grundlæggende arbejde her, og det er jo en kendt sag, at den kommunale indkomstskat med hensyn til skattegrundlaget og hele den juridiske og administrative teknik i høj grad bygger på statskatte-loven. Iøvrigt er der naturligvis ingen, der har ventet, at noget af disse lovforslag skulle kunne gennemføres i år. Vi lægger nu i dette lovforslag vore hovedtanker om reformen frem til offentlig debat, så må selve lovarbejdet gå videre i næste rigsdags-samling.

Inden jeg går ind på selve lovforslaget, skal jeg nu først skitsere hovedlinierne i skattereformen, som vi tænker os den, i det omfang det er muligt på grundlag af de undersøgelser og overvejelser, vi har foretaget indtil nu. Men det er klart, at arbejdet er overordentlig stort, og mange forskellige faktorer griber ind i hinanden; derfor kan der ikke gås ret meget i detaljer i øjeblikket, og det er naturligvis uundgåeligt, at det på enkelte punkter indtil videre vil være et åbent spørgsmål, hvilken fremgangsmåde der vil vise sig mest praktisk, når forholdene er tilstrækkeligt afklarede. Det må i denne forbindelse understreges, at selvom en mængde ting er oplyst i skattelovskommissionens betænkning, står der mange detailundersøgelser tilbage, og iøvrigt forandrer forholdene sig jo stadig, så alle beregninger bliver hurtigt forældede.

Af skattereformens problemer skal jeg først gå ind på byrdefordelingen, som navnlig får betydning for udformningen af de kommunale skattelove.

Den ordning af byrdefordelingen, som regeringen forbereder, bygger på 3 grundprincipper. Det første vil jeg kalde den direkte udligning. Den er man også inde på i skattelovskommissionen. Det vil sige, at den mellemkommunale refusion og den fælleskommunale udligningsordning skal ophæves. I de tilfælde, hvor byrderne ved offentlige foranstaltninger skal fordeles på hele landet, skal det ske ved, at de enkelte kommuner får refusion direkte fra staten. Herved opnår man 2 ting: for det første opnår man en forenkling; vi sparer den komplicerede puljeordning med de meget indviklede refusionsprocenter, vi nu har, og der bliver ikke så mange skatteformer som nu. Dette sidste skal jeg vende tilbage til.

Udover forenklingen har den direkte udligning imidlertid også en principiel fordel. Det er den, at den forøger den enkelte kommunes ansvar for administrationen af de anliggender, der er genstand for refusion. Nu er det f. eks. sådan, at på en række områder betaler en opholdskommune kun en meget lille del af udgifterne til et eller andet formål, medens andre dele fordeles på landets øvrige kommuner gennem den mellemkommunale refusion. Det betyder, at den enkelte kommune kun i ringe grad kommer til at tage konsekvensen af sin egen administration. Den mærker ikke ret meget til, om der administreres billigt eller dyrt. Omvendt kommer den enkelte kommune under det nuværende system i vidt omfang til at tage konsekvensen af alle andre kommuners administration, fordi den betaler bidrag til den fælles pulje, og det er urimeligt, fordi den enkelte kommune jo ikke har nogen indflydelse på, om de andre kommuner administrerer billigt eller dyrt. Ved direkte udligning kan vi opnå, at kommunerne som helhed får lige så megen refusion som nu, men de beløb, de selv skal betale, kommer til at rette sig efter, hvordan vedkommende kommune selv administrerer — ikke efter, hvordan de andre kommuner gør det. Det er ikke blot mere retfærdigt, men det er også mere hensigtsmæssigt, fordi det animerer kommunerne til en økonomisk administration.

Den anden grundtanke i den byrdefordelingsordning, vi forbereder, kan udtrykkes på den måde, at statens andel i de samlede offentlige byrder skal være stort set den samme som i dag.

Man kunne godt, hvis man ville det, gå et lille skridt længere i retning af udligning ved at lade staten overtage en endnu større del af helheden, end den har i dag, men det er ikke nødvendigt, og der er 2 vægtige grunde, der taler imod det.

For det første har udviklingen af sig selv givet os den forøgelse af statens andel, som man i udligningsinteresse har talt om i så mange år. Under den stærke stigning af prisniveauet siden før krigen har staten på en lang række områder overtaget en voksende del af byrderne ved de højere priser og omkostninger. Dette er i nogle tilfælde sket automatisk i kraft af lovenes formulering, i andre tilfælde er det sket ved en direkte beslutning, fordi man anmodede om, at staten skulle klare vanskelighederne,